

Korleis står det til med velferdsstaten vår - og kva står på spel?

Linn Herning, daglig leder i alliansen For velferdsstaten

Plattform

Plattform for For velferdsstaten

Oppbyggingen og utviklingen av offentlig sektor og en omfattende velferdsstat har vært et av de viktigste virkemidler for å oppnå den utjevning og fordeling av velstanden vi har opplevd i Norge, og som har gjort oss til et av de samfunn i verden hvor de sosiale forskjellene er minst. Likevel kan vi fortsatt oppleve at offentlige tjenester er vanskelig tilgjengelige, omsorg svikter og velferdstjenester når ikke fram til alle. Det er derfor nødvendig fortsatt å styrke og videreutvikle velferdsstaten.

Såvel stat som kommuner spiller en sentral rolle for utviklingen av velferdsstaten. I økende grad har kommune-Norge fått ansvar for velferdsstatens tjenester. Samtidig utgjør kommunene kjernen i den demokratiske styringen av samfunnets ressurser. Denne kombinasjonen av folkevalgt styring og offentlig velferd gir en unik mulighet til å skape en forvaltning og et samfunn som sikrer økonomisk og sosial trygghet for alle innbyggerne, uavhengig av hvor de bor.

Gjennom de siste årene har vi imidlertid opplevd at markedsliberalismen har vunnet terreng såvel nasjonalt som internasjonalt. Gjennom deregulering, privatisering og konkurranseutsetting svekkes offentlig virksomhet, folkevalgt styring og kontroll. Internasjonalt har spekulasjonsøkonomien bidratt til at nasjonale økonomier har rystet i sine grunnvoller. Markedskreftene har fått langt større makt på bekostning av politisk styring. Dette har ført til utviklingen av større forskjeller i samfunnet, angrep på velferdsordninger og sosiale goder og økt rovdrift på ressurser og miljø.

Vi står derfor foran en avgjørende kamp om offentlig sektor og den demokratiske styringen av vårt samfunn. Kampen står om å beholde en sterk offentlig sektor og om å skape et samfunn som tar miljøutfordringene på alvor. Vi opplever en omfordeling av samfunnets ressurser fra offentlig til privat, og offentlige budsjetter settes under økende press. Det er en kamp om hvordan samfunnet skal se ut i framtida. Kampen mot privatisering og konkurranseutsetting er et forsvar for velferdsstaten, for rettferdig fordeling. Offentlig sektor er vårt viktigste fordelingspolitiske instrument, og er av avgjørende betydning for at Norge fortsatt skal være et av verdens beste velferdssamfunn å leve i.

Kategorier

[Markedsretting](#)[Velferdsstaten](#)[Arbeidsliv](#)[Folkestyre](#)[Publikasjoner](#)[Podcast](#)[Nyhetsbrev](#)

For å styrke denne kampen, etablerer de undertegnede organisasjoner aksjonen «For velferdsstaten». Aksjonen skal bidra til å videreutvikle samarbeidet mellom våre organisasjoner, utvide bredden og øke styrken i kampen mot privatisering, deregulering og markedsliberalisme – for en sterk offentlig sektor.

Vedtatt ved etablering av For velferdsstaten 2. september 1999.

Hva er velferdsstaten?

- Trygdeytelser – økonomisk trygghet når man ikke kan jobbe
- Velferdstjenester – lik tilgang, fordeling etter behov
- Skattefinansiering - fremfor hver man sin lommebok/forsikring
- Demokratisk kontroll - fremfor fordeling etter markedsprinsipper
- Blandingsøkonomi – privat sektor med marked, konkurranse og profitt og offentlig sektor med folkevalgt kontroll, forvaltning og politiske mål

«Ingen skal ha kake før alle har fått brød»

«Det siste året før krigen brukte en 140 millioner kroner til trygdeytelser. I dag er beløpet kommet opp i 2800 millioner.

Og dette er også uttrykk for en seier for fellesskapstanken og tanken om solidaritet mellom samfunnsgrupper – og landsdeler».

[Gerhardsen TV – intervju 1962](#)

Hva skal vi med offentlig sektor?

«Den enkle og grunnleggende årsaken til at arbeiderbevegelsen har bygd opp en sterk offentlig sektor, er at det finnes behov som er så viktige at de ikke kan overlates til markedskreftene.»

Ulike syn på rettferdighet

Hvem er velferdsstaten til for?

HILSEN TIL LINN!

DET ER MANDAG MORGEN. METTE (MAMMAEN DIN) VAR INNOM PÅ KRÅKEREIRET FOR Å FORTELLE OSS AT DU VAR KOMMET PÅ SYKEHUSET.

DU VET JO AT VI PLEIER Å BRUKE PRATEKLOSS OG FORTELLE HVERANDRE HVA VI HAR GJORT I HELGEN - HVER MANDAG. SÅ TENKTE VI AT VI VILLE SKRIVE OG FORTELLE DEG HVA VI HAR GJORT. DA ER DET JO LETTERE FOR DEG Å TENKE PÅ AT SNART SKAL DU VÆRE MED PÅ "PRATEKLOSSRUNDEN." - IGJEN.

METTE FORTALTE AT DU BRUDDE DEG HVIS DU SKULLE FÅ SPRØYTE OG AT DU FÅR HA ENTEN MAMMA ELLER PAPPA HOS DEG HELE TIDEN - TIL OG MED OM NATTEN.

HER KOMMER BREVET FRA ALLE KRÅKEBRÅKENE;

- JEG HAR VÆRT I SOBNSVANN, SA TONJE
- JEG MALTE I HUSET MITT I HELGA, SA MARION.
- JEG VAR OG HANDLET I BYEN PÅ LØRDAG, SA ANN KIRSTIN
- ANNE CAROLINE VAR HOS SIN KUSINE ELISABETH OG HILSTE PÅ HUNDEVALPEN SANDRA SOM ER TI UKER, OG KANINEN TASSEN, SA ANNE CAROLINE OG ANNA LENA (MAMMAEN TIL A.C.)
- JEG HAR VÆRT PÅ LEIR OGSÅ HAR JEG SOVET DER, OG SÅ HAR JEG SETT PÅ FLAGG SOM HEISA OPP, SA TORREL
- JEG HAR VÆRT UTE OG LERT MED LENE, SA SILJE

TEGNINGER

FRA

KLASSE 1B.

Hei Linn!

håper du snart
kommer til bake
til 3b.

Hilsen Guro.

håper du ikke er så
kvalm hilsen en i klassen

Mitt år i 3. klasse

Tøyen, Oslo, oktober 2020

Rikshospitalet, Oslo, november 2020

- Vi er i ferd med å få en velferdsstat som gir god hjelp til de som kjenner systemet, og dårlig hjelp til de som ikke kjenner det.

Podkast

Linn (38) ble «naver»: – Jeg så et system hvor effektivitet er viktigere enn å hjelpe sårbare mennesker

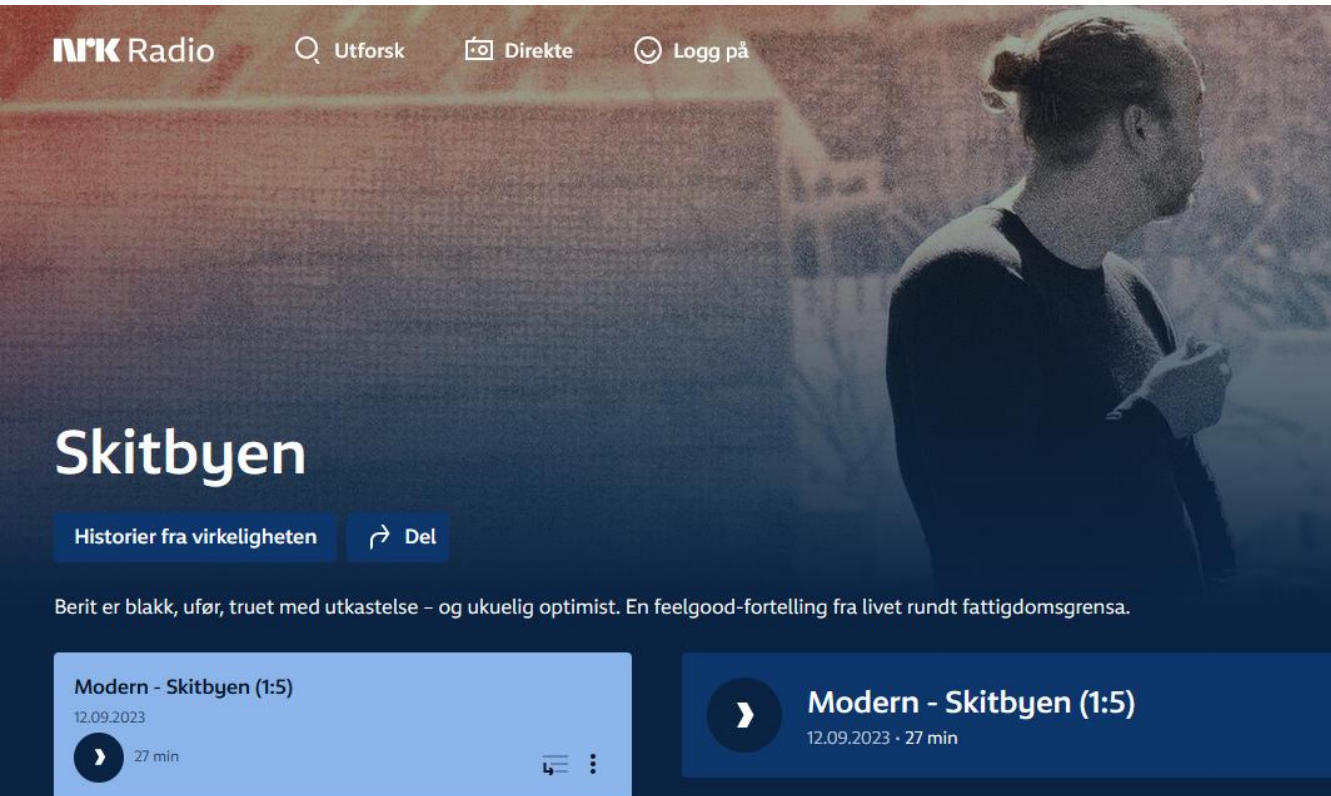
Det er billigere for Nav hvis brukerne bare fikser ting selv. Dermed får ikke folk hjelpen de trenger, mener Linn Herning, som selv ble Nav-bruker.

Linn Herning er kritisk til hvordan målstyring og jaget etter effektivitet preger dagens Nav.

Foto: Ida Bing

Mamma er trygda og bor i skitbyen

Hvorfor bevare/forbedrede velferdsstaten?

- Humanisme – menneskelig likeverd – kompensere for livets urettferdighet
- Demokrati – menneskelig likeverd – alles rett til å bestemme like mye
- Hva er alternativet?
 - Sin egen lykkes smed og den sterkeste/rikestes rett

Ikke lengre politisk enighet om velferdsstaten

I et informativt intervju før Frps landsmøte i 2022, forteller Velle om sitt politiske syn (Aftenposten 28.4.22):

«Velle mener at:

- Kulturdepartementet bør legges ned, og landets teatre, NRK og operaen bør selges.*
- Vinmonopolet og folketrygden bør avvikles.*
- Driften av alle sykehus og alle universiteter bør settes ut på anbud.*

(...) Og det skattesystemet han ønsker, skal ikke bidra til omfordeling mellom fattig og rik.»

Dette varsler en ekte politisk revolusjon, og får stortingsrepresentantene til Rødt til å fremstå som vasne reformister. Ungdommelig overmot, kan man tenke. Like fullt er dette Velles politiske mål. Tiden da man undervurderte og latterliggjorde ytre høyre, av den ene eller andre sorten, må snarest mulig være forbi.

Vi må snakke mer om at FpU-leder Simen Velle vil legge ned folketrygden.

KLASSEKAMPE

De revolusjonære

HOMO POLITICUS | Linn Herning (Daglig leder i For velferdsstaten) | 7. mai

Velferds-kutt i Solbergregjeringens periode

Fjernet feriepenger på dagpenger (2016)

Kutt i ordningen som sikrer arbeidere lønn hvis bedriften går konkurs (2014)

Kutt i dagpenger for flere tusen arbeidsløse (2019)

Man må vente lenger for å få dagpenger (2016 og 2021)

Strammet inn reglene for arbeidsavklaringspenger (2018)

Kuttet i minstesatsene for unge under 25 år som får arbeidsavklaringspenger (2020)

Unge på minsteytelsen får over 5000 kroner mindre i måneden enn de fikk tidligere.

Strammet inn på behovsprøvd barnetillegg for uføre (2016)

(Rundt 1500 uføre foreldre med til sammen rundt 4000 barn opplever kutt sammenlignet med den tidligere ordningen.

Lavtlønte taper mest på dette.)

Flere uføre, og spesielt unge, mistet retten til bostøtte etter at uførereformen trådte i kraft i 2015, Antallet uføre som får bostøtte ble nesten halvert i perioden 2015-2019.

Regjeringa foreslår kutt i trygden for uføre som jobber (2021)

Kuttet i støtteordningen for bil til bevegelseshemmede (2015)

Personer som ikke er i jobb eller utdanning, mistet retten til å få Nav-støtte til bil.

Innførte egenandel på fysioterapi for kronisk syke (2017)

Reduserte grunnstøtten for ekstraavgifter for glutenfritt kosthold (2019 og mer kutt i 2020)

Reduserte støtten til tannregulering (2020)

Innførte skatt som lønn på overgangsstøtten som enslige forsørgere får (2014).

Reduserte støtten til barnebriller og kontaktlinser til barn (2020).

Reduserte bevilgningen til fri rettshjelp (2018)

Rundt 30.000 færre mennesker får bostøtte fra Husbanken (2020)

- Hentet fra Fagbladet

karensår aap

Images

Videos

News

Places sites

Maps

Books

Flights

Finance

About 3,570 results (0.25 seconds)

Om arbeidsavklaringspenger (AAP)

Dersom en ikke er ferdig avklart innen tre år, får man ett karensår før man på nytt kan søke om arbeidsavklaringspenger. Karensperioden er midlertidig opphevet fra 1. februar til 30. juni 2022.

Sundvolden-plattformen 2013

”Regjeringen mener i utgangspunktet at produksjon av velferdstjenester skiller seg lite fra andre tjenester. Bruk av konkurranse stimulerer til verdiskaping, bedre tjenester og effektivisering. Det er derfor helt nødvendig at konkurranse blir et gjennomgående element i offentlig virksomhet. ”

For markedsfundamentalister er alle tjenester og varer like. Vi andre vet at ting har ulik verdi.

E24 |

Aleris selge milliarder k

Wallenberg-familien selger s
eiere av den skandinaviske h

NYE EIERE: Skandinavias største private helseforetak skal

Fagbladet

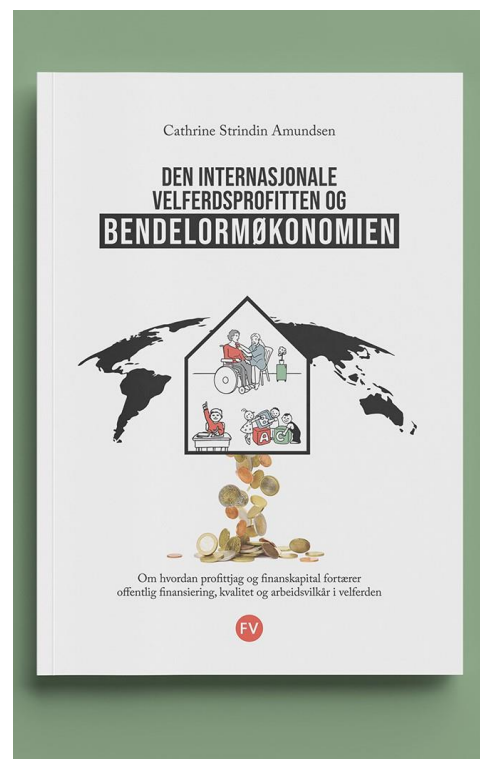
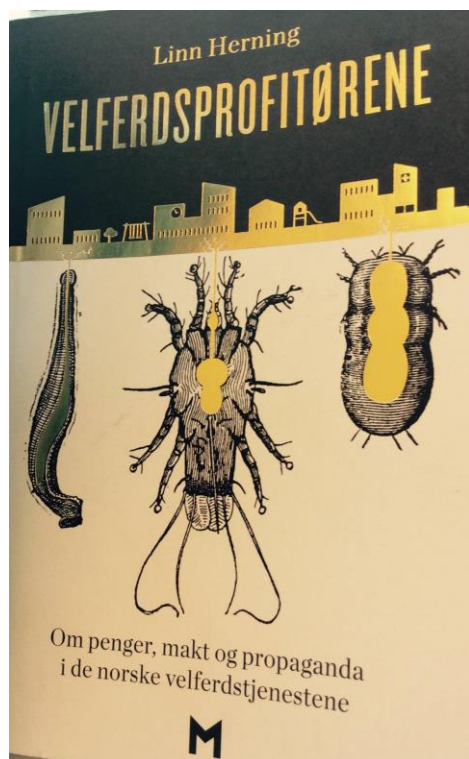
Læringsverkstedet-eier innrømmer at å slippe 36 millioner i formuesskatt er blant grunnene til Sveits-flytting: – Skatt er en del av dette

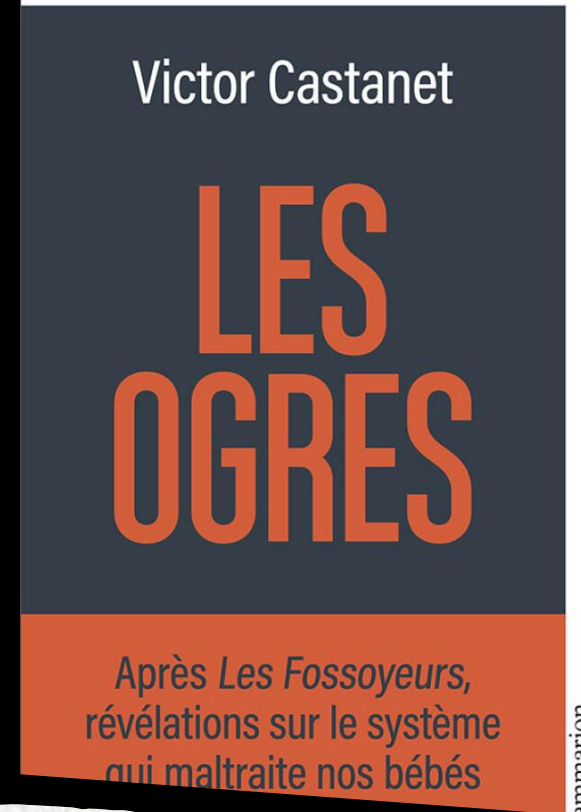
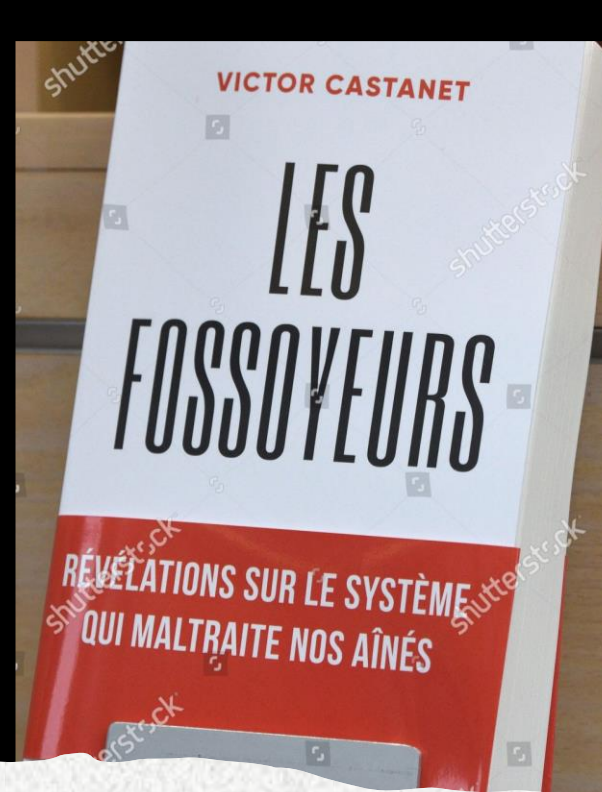

FLYTTET: – Under Erna Solbergs regjering hadde vi i 2018 et overskudd på drøye tre prosent. I 2019–2021 gikk det ned til 0,65 prosent et lite underskudd, sier Læringsverkstedet-gründer Hans Jacob Sundby, her med kone og medeier Randi Sundby.

Foto: Anders Wiklund/TT

For velferdsstaten en viktig kunnskapsleverandør

Predatory owners (rovdyr-eiere)

Hjemmetjenestemafia

Les fossoyeur (Gravrøverne i eldreomsorgen)

Les ogres (Trollene i barnehagene)

NOU 2024: 17

Kommersielle og ideelle aktørers rolle i fellesskapets velferdstjenester

29. august 2024

Bredt flertall på 9 av 11 med enighet om hele utredningen.

Reservasjon fra næringsinteressene

(Næringslivets hovedorganisasjon (NHO) og Private barnehagers landsforbund (PBL))

Sju hovedbudskap om fellesskapets velferdstjenester

Utvalgets hovedbudskap legges fram og begrunnes i kapittel 16, kortversjon i sammendraget :

1. Utfasing av kommersielle er mulig.
2. Tjenesteleverandør har betydning.
3. En realistisk og forpliktende strategi for å prioritere ideelle.
4. Behov for nyansert kvalitetsforståelse.
5. Brukervalg ikke alltid et gode.
6. Reguleringens dilemma – økt reguleringsbehov utfordrer profesjonell fleksibilitet.
7. Fare for en mer todelt velferd.

Fare for en mer todelt velferd

Fellesskapets velferdstjenester bygger på at alle sosiale grupper skal ha rett til like gode velferdstjenester etter behov, og at tilbudene ikke baseres på etterspørsel avhengig av økonomisk evne.

Det er fare for en utvikling der kommersielle aktører blir viktige premissleverandører for utforming av offentlig finansierte velferdstjenester med et økt kunde- og markedsperspektiv.

Den største risikoen ved bruk av kommersielle aktører i velferdstjenestene er etter utvalgets vurdering at dette på sikt vil lede til en mer todelt velferd og økt ulikhet.

Hvem taper i et todelt system?

Som fireåring mistet jeg muligheten til en fullverdig privat helseforsikring. Før jeg var 10 år var det klart at mitt liv ville være betinget av kostbar oppfølging, dyre medisiner livet ut og flere transplantasjoner. Jeg er også kontinuerlig risikogruppe for alle slags infeksjoner og virus.

Det er vanskelig å se for seg mitt liv dersom jeg ikke ble født i en fellesfinansiert og solidarisk velferdsstat, men i et land med privatfinansiert eller forsikringsbasert helsesystem. Det er ikke sikkert jeg ville levd til å feire 40 år. Barn ville jeg ikke hatt. Ingen privat helseforsikring ville dekket alle sykehusdøgnene og all behandlingen jeg fikk allerede før jeg var ti år. Vi ville trolig vært en familie i økonomisk ruin.

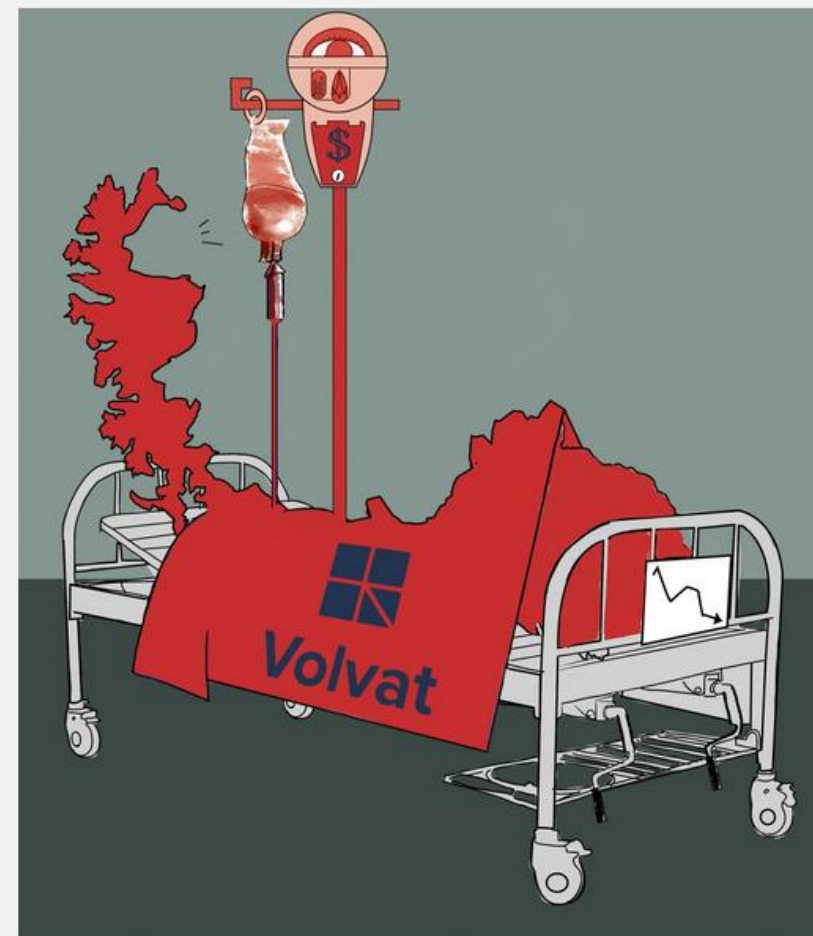
Et fellesfinansiert helse- og velferdssystem er en forsikringsordning for oss alle, ikke et tilbud til de fattige. Det er forskjell på fattigkasse og velferdsstat.

I et todelt helsevesen ville jeg vært blant de soleklare taperne.

Privat helse

HOMO POLITICUS | Linn Herning (Daglig leder i For velferdsstaten) | 25. april 2023

KLASSEKAMPEN

ILLUSTRASJON: KNUT LØVÅS, KNUTLVAS@GMAIL.COM

Hvem er velferdsstaten til for?

Men er alt så bra i offentlig sektor da...?

- Styring – kontroll eller tillitt (fra hvem til hvem?)
- Finansiering (effektiviseringskutt)
- Byråkratisering
- Tillitsrefom, kuttkur, bedre kvalitets- og resultatindikatorer eller hva må gjøres?
- Uansett hva som må gjøres i offentlig sektor, er privatisering av tjenester og ansvar løsninger som vil svekke velferdsstaten.

A group photograph of the Norwegian government, featuring Prime Minister Erna Solberg and other cabinet members. They are posed in two rows against a blue background with the Norwegian coat of arms and the word 'NORWAY' repeated. The title 'Hurdals-plattformen 2021' is overlaid in a white box at the top center.

Hurdals-plattformen 2021

Grunnleggende velferdstjenester skal ikke kommersialiseres, og en ny regjering skal kraftig redusere omfanget av kommersielle aktører i velferden.

En av regjeringens viktigste prosjekter er en tillitsreform i offentlig sektor. Reformen handler om å gi de ansatte tid og tillit til å gi brukerne bedre tjenester, og den skal utformes i tett samspill med brukerorganisasjoner, tillitsvalgte og ledelsen i alle store offentlige virksomheter. Målene i offentligsektor skal være få, tydelige og relevante.

Tillitsreformen i offentlig sektor skal gi tilliten, tiden og makten tilbake til de som utgjør førstelinja og ryggraden i velferdsstaten, som for eksempel lærerne, sykepleierne, politibetjentene og fastlegen.

New Public Management:

Styringsideologi for offentlig sektor der grunntanken er at offentlig sektor bør styres som private bedrifter for å oppnå effektivisering og bedre tjenester.

Hvorfor har vi offentlig sektor?

- Fordi det er samfunnsformål som vi ønsker å oppnå, men som ikke leveres i privat sektors markedskonkurranse.
 - Statens voldsmonopol (nattvekterstat)
 - Utredning og iverksettelse av politiske beslutninger (byråkrati)
 - Velferdstjenester til alle etter behov, ikke etter lommebok eller bosted (velferdsstat)

Offentlig sektor er demokratisk styrt gjennom folkevalgte prioriteringer.

Privat sektor er markedsstyrt gjennom enkeltmenneskers kjøp og salg.

Makt og kunnskap i markedsstaten

Joakim Lystad, direktør i NAV til NTL NAVs representantskap mai 2014:

«Jeg har ikke oversikt over alle utfordringene i NAV. Men dere kan ta det helt med ro... ... for nå får jeg hjelp av McKinsey.»

Hva er status for velferdsstaten?

- Velferdstjenester – lik tilgang, fordeling etter behov?
- Trygdeytelser – økonomisk trygghet for alle når man ikke kan jobbe?
- Skattefinansiering - fremfor hver man sin lommebok/forsikring ?
- Demokratisk kontroll - fremfor fordeling etter markedsprinsipper ?
- Blandingsøkonomi – eller har marked og konkurransen med sine vinnere og tapere overtatt som styringsprinsipp også i offentlig sektor?

Sjukelønna – faller siste velferdsskanse i neste stortingsperiode?

LO-topp: – Unios medlemmer rammes stort sett ikke av kutt i sykelønn. Det gjør våre

SVARER PÅ KRITIKK: LO-nestleder Sissel Skoghaug svarer på utspillet fra YS, Akademikerne og Unio. Skoghaug er tidligere nestleder i Fagforbundet, som vilgi Fagbevegelse. Foto: Ole Palmgren

Første LO-nestleder Sissel Skoghaug mener det bare er LO som tar et helhetlig ansvar for sykelønna. Unio-leder Ragnhild Lied er kraftig provosert over LOs «fortellinger».

Hvordan bevare og forbedre offentlig sektor slik at den ivaretar sine samfunnsformål?

Hva har fagbevegelsen egentlig gjort for oss?

Det Oslo trenger nå er politikere som sørger for å reversere usosiale velferds-kutt og dermed sikrer en stabil og styrket økonomi for bydelene og etatene. Det er vårt julebudskap!

Godt møte og god jul!

Vi sees i 2025

FAGFORBUNDET
Oslo

**UTDANNINGS
FORBUNDET
OSLO**

delta

**NORSK
FYSIOTERAPEUTFORBUND**

**NORSK
SYKEPLEIERFORBUND**

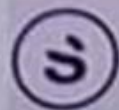
**FORSKER
FORBUNDET**

Skolenes landsforbund
Skuvllaide riikkalihttu | Skoleforbundet i LO

LO i Oslo

Skolelederforbundet
Oslo

**Kunnskap og fellesskap
er makt.**

www.velferdsstaten.no

